BARIŞ

Olaylar Karşısında

BASIN KANUNU:

B. M. M. bazı mühim kanunları acele olarak görüştükten sonra Basın ve Af kanunlarını da 2 - 3 gün içinde çıkardı ve yaz tatiline girdi.

Basın kanununun tam metnini henüz bilmiyoruz. Fakat bunun vadedildiği gibi basın hürriyetini sağlıyan demokratik bir kanun olmadığı muhakkaktır. Zira 42 maddesi bir gün öğleden sonra konuşulup kabul edilen bu kanundan, D.P. ye her türlü yardımı esirgemiyen birçok basın mensupları hiçte iyi bir dille bahsetmiyorlar. Bilhassa Başbakan ve Cumhurbaşkanının tatbikatta görülecek aksaklıklara göre yeni kanun da derhal değiştirilebileceğini söylemeleri büsbütün manidardır.

AF KANUNU:

Af kanunu; Meclisin açıldığı ilk günlerde ortaya atıldığı halde muhtelif vesilelerle geciktirildi ve bayrama iki gün kala çıkarıldı.

Kanun Meclisten geçerken affa tabi olmayan suçlardan 2/3 nisbetinde bir indirme yapıldı. Bu sayede bütün tahminleri ve söylentileri aşan bir sayıda mahkûm hürriyete kavuştu. Kanunun çıkması münasebetiyle radyoda konuşan İç İşleri Bakanı aftan faydalanan mahkûmların bir daha suç işlememeleri affa lâyık olmaya çalışmalarını istedi. Bu sözlerile Bakan hükümetin bu husustaki görüşünün ne kadar sathi olduğunu ortaya koydu. İşlenen suçların Sosyal sebepleri ortadan kalkmadıkça bu suçlar işlenecektir. Memleketimizde suçların büyük bir kısmı toprak kavgaları yüzünden işlenir. Toprak davası dün olduğu gibi bugün de vardır. Şehirlerde işlenen suçların hemen hepsi işsizlik ve hayat pahalılığı ile sıkı sıkıya bağlıdır. İşizlik ve hayat pahalılığı artarken suç işlenmesine imkân varmıdır. Bu gibi sosyal davalar halledilmedikçe İç İşleri Bakanının konuşmasının pratik hiçbir neticesi olamaz.

İstanbul Valisi de şehirde gün geçtikçe artan dilencilikle mücadelede ayni zihniyete hareket ediyor. 20 gün içinde 145 dilencinin 75 i memleketlerine sevkedilmiş, 10 tanesi mahkeme kararile çalıştırılmaya, 11 tanesi akıl hastahanesine, 37 si Darülacizeye, 25 de dilenci kampına gönderilmiş. Bu tedbirler memleketine gönderilenlerin geri gelmesi, hastahene ve kampların dilencilerle dolmasından başka hiçbir netice vermez.

GREV HAKKI:

Bu şiar D. P. nin birçok işçiler tarafından tutulmasını sağladı. Onu iktidara getiren amillerden biri oldu. İşçilerin devamlı tazyiklerine rağmen bu hak henüz tanınmadı. Çalışma Bakanı işçiyi alâkadar eden kanunları değiştirmeye hazırlanırken mevcut sendikaların fikirlerini soruyor. Bu arada grev hakkınında yakında toplanacak ve işçilerle işverenlerin iştirak edeceği iş kongresinde şekilleneceğini bildiriyor.

Amerikanın tazyikile serbest iktisat rejimine doğru yapılan mecburi gidiş sanayicilerimizi çok müşgül bir duruma soktu. Maliyet fiyatlarını asgari hadde düşürmek için elden gelen bütün gayretler sarfediliyor. Bunun da yükünü işçi sınıfı çekiyor.

Vaziyet böyle iken işçilerle işverenlerin iştirak ettiği bir toplantıda grev hakkı mevzuubahis olunca hükümetin işverenlerin tarafını tutacağı muhakkaktır. Bu vesileyle «Milli Ekonominin korunması» gibi büyük lâflar edilecek ve buna benzer mülâhazalarla grev hakkı kabil olduğu kadar tahdit edilecektir. Böylece memleketin çoğunluğunun menfaati değil mahdut bir zümrenin menfaatı ön plâna alınmış olacak, çalışan kütle daha kötü bir duruma düşecektir. Memleketin hayrına olan iktisadi politika ancak bağımsız olan politikadır. Amerikanın dikte ettiği politikaya uydukça tediye birliği, ticaret serbestisi gibi yollar kabul edildikçe bu gibi çıkmazlar içinde bocalamak mukadderdir.

SİYASİ MANEVRALAR :

Amerikanın siyasi sahadaki faaliyetinin esası yeni ihtilaf zeminleri hazırlamak ve bunları körüklemektir.

Bu faaliyetin şu sırada Doğu Akdeniz ve İran'a teksif edilmesi bizi haklı olarak endişelendiriyor. Yugoslavya, İran ve Yunanistan'a karşı silahlı bir hareket yapılacağı iddiaları zaman zaman ve ısrarla ortaya atılıyor, bunlar etrafında yaygaralar koparılıyor. Böylece siyasi huzursuzluk körükleniyor. Hele 1 No. lu Amerikancı Yalman'ın tam şu sırada yazdığı makaleler Amerikanın Türkiyeden neler beklediğini göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Yalman son bir iki makalesini, bu güne kadar kendisine yakıştıramadığı için olacak hiç ellemediği bir konuya tahsis etmiş: Halk demokrasilerindeki Türk ırkından azınlıklara işkence yapıldığı hakkındaki iddiaları, durup dururken tazeliyen Yalman, hükûmetten bu hususta azimli bir politika beklediğini yazıyor. Bir başka yazısında da, artık Türkiye için tarafsız kalmanın mümkün olmadığını; Amerika ile tam bir işbirliği halinde tepeden tırnağa kadar silâhlanmaktan başka çıkar yol bulunmdığını ifade ediyor ve bu suretle Yalmanın, Amerikanın harp kışkırtıcılığı politikasının Türkiyede sözcülüğünü yapıyor.

Amerika bu gibi hareketleri teşvik ve tahrik etmekle Kore'deki tecavüze benzer tecavüzlerde bulunabilmek için zemin hazırlıyor.

Bir panik havası yaratması ve Amerikan kolonisini Türkiyeyi terke davet etmesi itibarile Amerikan konsolosluğunun yaptığı tamim bu görüşümüzü teyid eder mahiyettedir.

EKONOMİK OLAYLAR

GEÇİM ENDEKSİ:

İstanbul Ticaret Odası Haziran 1950 ayına ait geçim endeksini neşretmiştir. Üç çocuklu ve orta halli (!) bir ailenin normal masraflarına göre tertiplenen bu endeksde, 1938 Haziranında 113 lira 77 kuruşla geçinebilen(!) bir aileye bugün 359 lira 72 kuruş lâzımdır. Gine halkın sefaleti ile âdeta alay eden bu endekse göre; hayat Mayıs ayına nisbetle Haziranda yüzde yedi buçuk ucuzlamıştır. Halbuki, yeni gıdaların unlu ve şekerli maddelerin fiyatlarına gayet küçük ölçüde tesir eden ucuzluk tedbirlerine rağmen, halkın geçim seviyesinde hiç bir esaslı ferahlık temayülü yoktur. Bir kaç aydır müşahede edilen cüz'i ucuzluğun da senelik vasatiye tesiri olmıyacağı tahmin edilmektedir.

MAHSUL DURUMU:

Hayat pahalılığını gittikçe şiddetle hisseden geniş zirai nüfusun durumunda da, maalesef bir sâlah alâmeti yoktur. Bu sene miktar itibariyle bol olacağı tahmin edilen hububat mahsulünün kalite itibariyle kifayetsiz olduğu söylenmektedir. İhracat şöyle dursun, Pakistan'dan yeniden 25 bin ton buğday getirtileceğine dair haberler de bu kötü rivayetleri desteklemektedir. Bu arada, haşarat yüzünden pamuk ve fındık mahsüllerinin de zarar gördüğü ve meselâ, fındık rekoltesinin yüzde otuz ilâ kırk noksan olacağı haber verilmektedir. Çok geniş bir müstahsil zümresi ile ihracatçıları düşündüren tütün meselesi de geniş bir müstahsil zümreşi ile ihracatçıları düşündüren tütün meselesi de ciddiyetini muhafaza ediyor.

Son defa, Batı Almanya İthalât komitesinin neşrettiği «Almanyaya tütün satacak memleketler listesi»nde Türkiyenin adı bulunmuyormuş. Rakip Virginia tütünleri karşısında Almanya gibi bizim için hayati önemi olan bir pazar ve çok kıymetli bir döviz kaynağı göz göre göre kaybedilmektedir.

YENİ DIŞ TİCARET REJİMİ:

İhracat mevsimi yaklaştığı halde, yeni dış ticaret rejimi henüz tatbik mevkiine konamamıştır. Çünkü bir taraftan Avrupa tediye birliği gerekli direktifleri göndermemiştir; bir taraftan da ithalât ve ihracatçılarla sanayicilerin çatışan menfaatlerini barıştırmak kabil olmamıştır.

Kendi memleketinde şiddetle himaye taraftarı bulunan Amerikanın zoru ile kabul edilmek mecburiyetinde kalınan Liberasyon rejiminin, tacirleri bazı formalite külfetlerinden kurtarmasına mukabil, bilhassa yerli sanayimizi daha fazla harabiye sürükleyeceği şüphesizdir. Serbest ve ucuz ithal edilecek yabancı sinaî mamuller karşısında yerli sanayi'in dayanması imkânsızdır. Bu sebeple yakında yeniden onbinlerce işçinin işsizler ordusuna katılması mukadderdir.

Yeni rejime göre ihracatten elde edilecek dövizlerin yüzde otuz ilâ yüzde yüz nisbetinde ihracatçıya bırakılması halinde derhal karaborsaya düşecek olan bu dövizlerin paramızın zaten düşük olan dış değerini daha da düşürerek zamansız yeni bir devalüasyon doğurmasından endişe edilmektedir.

KORE SAVAŞININ PİYASAYA TESİRİ:

Kore savaşı yüzünden kauçuk, kalay, çelik, yün ve deri gibi istratejik ham maddelerle beraber altın fiyatları da yükselmiştir. Bu artışların stok temayüllerinden ileri geldiği besbellidir. Stok temayülü ise, barış ekonomisinin harp ekonomisine geçişi gösteriyor. Truman'a Amerikan ekonomisine geniş ö... çüde müdahale yetkileri tanınması ve yeniden bir takım sil... fabrikalarının faaliyete geç... leri, Amerikanın üçüncü d... harbinin son hazırlıklariyl... gul olduğunda şüphe b... yor.

— Devamı 11 i...

Barış yolunda bir hamle

BÜTÜN TÜRK MİLLETİYLE BERABER «DEMOKRATİK YOLDA GELİŞMEĞE VE TERAKKİ YOLUNDA İLERLEMEĞE ÇALIŞAN MEMLEKETİMİZİN GELECEGİ BAKIMINDAN ŞEREFLİ BİR BARIŞIN İDAMESİNİ HAYATİ BİR ZARURET» SAYAN «SİVİL HALKA KARŞI KİTLE HALİNDE İMHA SİLAHLARININ KULLANILACAGI BİR HARPTE BÜTÜN MİLLETLER GİBİ, TÜRK MİLLETİNİN DE BU SİLAHLARIN KANUN DIŞI EDİLMESİNİ» ACİL BİR DAVA OLARAK KABUL EDEN **BARIŞ SEVENLER CEMİYETİ** ÇOKTANDIR HİSSETTİGİNİZ EN HAYATİ BİR İHTİYACI KARŞILAMIŞ OLUYOR.

Emperyalistler, Korede açtıkları harbin sahasını genişletmek için, bağımsızlıklarını yokettikleri milletleri birer birer ateşe sokmağa başladılar. Tehlike büyüyor. Ölüm ve yıkım tehdidi savuranların menfur gayretleri hergün biraz daha artıyor. Harp kışkırtıcıları, basınları, radyoları, diplomatları ve silâh fabrikalariyle seferber olmuşlardır. İnsanlığı, bütün medeniyet eserlerini yoketmek için yeni yeni plânlar çiziliyor, yeni icatlar peşinde koşuluyor. Barış tehlikeli anlar geçiriyor.

Fakat yaşamağa azmeden daha iyi bir hayata doğru hamle eden milletler harb istemiyor. Harp tehlikesi arttıkça barış uğrunda savaş sertleşiyor, barış için savaşın önemi, barışçı kuvvetlerin gayretleri artıyor. Harp aleyhindeki faaliyetlerin ölçüsü emperyalistler için düşündürücü bir mahiyet aldı; barışsever insanların yükselen sesleri harp kundakçıları için daha korkunç olmağa ve daha gür çıkmaya başladı. İnsanlığın hamisi rolünde görünmeğe çalışan harp kundakçıları milletlere güvensizliklerinin tabii bir sonucu olarak atom ve hidrojen bombası gibi silâhlarla şantaj yapmağa insanlığı topyekûn yoketmek tehditlerini savurmağa başladılar.

Bu tehditler yer yüzünün bütün namuslu insanlarını ayaklandırdı. Atom bombasını ilk olarak kullanacak hükûmetin harp suçlusu ilân edilmesi hükmünü şimdiden imzalamaya teşvik etti. Ölçüsü itibariyle dünyamızın şimdiye kadar görmediği bir hareket doğurdu. Harp kışkırtıcıları karşılarında milletleri buldular. Bu engel olmasaydı harp çoktan çıkabilirdi.

Kore'ye karşı girişilen silâhlı istilâ hareketi harp tehlikesini büsbütün arttırmış olmakla beraber emperyalistlerin ümit - lerini, cesaretlerini bir hayli kırdığı da muhakkaktır. Kore halkı, silâh kuvvetiylememleketi istilâ edilmek istenen bir milletin nelere muktedir olduğunu gösterdi. Gerek Uzak—Doğuda gerek istilâya uğramış diğer memleketlerde emperyalistleri bekleyen akibetin misalini ...fa da Kore halkı vermiş bulunu -

Emperyalistlerin harbe giden yol üzerinde gördükleri en büyük engel milletler ve onların hak ve hürriyetleridir. Onlar için harbe hazırlanmanın ilk şartı halkı Demokratik haklarından mahrum ederek kıskıvrak bağlamaktır. Hitler ve Musolini ilk harp hazırlıklarına böyle başlamışlardı. Bugün Amerikan emperyalistleri de bu yol üzerindedirler. Onların bizde ki yardakçıları memleketimizde ayni şeyi tavsiye ediyorlar. Memleketimizi harp ateşine doğru sürükleyen Amerikalı tekelcilerin bizdeki en sadık dostu Yalman, -Vaşington'dan meş'um bir emirle gelen asker ümiformalı senatör Cain'in vazifesini kolaylaştırmak için olacak- yazdığı makaleler le bir taraftan komşu memleketlere karşı kin ve nefret uyandırarak bir duman perdesi yaratmaya çalışırken öbür taraftan, geride kalan son Demokratik haklarının milletten gasbedilmesi tavsiyesinde bulunması boşuna değildi. Yalman, herşeyden evvel barışı savunan bazı gazete ve dergilerin kapatılmasını zaten boğucu olan havanın büsbütün tahammül edilmez bir hale sokulmasını harp kundakçıları için daha elverişli bir havanın yaratılmasını istiyordu. Amerikan harp makinasının kolayca işliyebilmesi için buna ihtiyaç vardır.

Fakat Emperyalistlerin gayretlerine, Yalman ve ayakdaşlarının provakosyonlarına rağmen Türk milleti barış istiyor. Bu uğurda savaşıyor ve savaşacaktır. Yaygaralar halkımızın gür sesini boğamıyacaktır.

Barış hareyetini sindirmek için baş vurulan kanunsuz müdahaleler bizde bu hareketini başka memleketlerdeki ölçülere ulaşmasına şimdiye kadar imkân vermedi. İçinde yaşadığımız şartlar kanunun verdiği mahdut hakların bile kullanılmasına engel oldu. Bu yüzden bizde barış mücadelesi daha ziyade bu harekete karşı yapılan kanunsuz müdahalelerle savaşmak şeklinde kendini gösterdi.

Bugün memleketimizde barış hareketi yeni bir hamle yapıyor. Barışı gaye edinen yeni bir cemiyet kurulduğunu iç sayfalarımızda tafsilâtiyle okuyacaksınız. Bütün Türk milletiyle beraber «Demokratik yolda gelişmeğe ve terakki yolunda ilerlemeye çalışan memleketimizin geleceği bakımından şerefli bir barışın idamesini hayatî bir zaruret» sayan, «Sivil halka karşı kitle halinde imha silâhlarının kullanılacağı bir harpte bütün milletler gibi, Türk milletinin de bu sulâhların kanun dışı edilmesini» âcil bir dava olarak kabul eden BARIŞ SEVERLER CEMİYETİ çoktandır hissettiğimiz en hayatî bir ihtiyaçı karlamış oluyor.

Barış tehlikesinin ciddî bir şekil aldığı bir zamanda, Amerikan emperyalislerinin ve barışı kundaklayıcı kuvvetlerin hüküm sürdüğü bir yerde hizmet etmek zorunda olan bu cemiyetin mücadelesi kolay olmıyacaktır. Fakat o, bütün namuslu Türk aydınlarına ve bütün millete güvenerek gayesine doğru cesaretle yürüyebilir. Yabancı kuvvetlerin ve haris menfaatlerin baskısı altında harp uçurumunun kenarına kadar sürüklenen bir memleketin aydınları şerefli bir dava karşısında ilgisiz ve tarafsız kalamazlar. Zaten barış davasına karzı tarafsızlık ta olamaz. Burada tarafsız kalmak harp kundakçılarına yardım etmekten farksızdır. Milletini ve Yurdunu seven her Türk aydını, her işçi ve köylü memleketimizde barış uğrunda mücadelenin önderi olan bu cemiyetin desteği olmak gerektir Barış düşmanlarının serbestçe at oynattıkları bir yerde barış mücadelesi çetin bir mücadeledir. Bu davayı şüpheli bir dava gibi göstermekte harp kundakçılarının menfaati vardır. Onlara karşı müdafaa silâhını hazır bulundurmak gerektir. Yalman'a ve ayakdaşlarına göre barışı propağanda etmek «Halkı zehirlemek - tir.» Bu iddiada bir hakikat payı yoktur değildir: Yaşamak ümidini harbe bağlamış kimseler için barış hakikaten bir zehirdir; öldürücü bir zehirdir. Fakat ne çare ki bütün insanlık ve bu arada Türk milleti yaşamak için düşmanlarına bu zehiri tattırmağa mecburdur.

Barış Severler Cemiyetinin Türk halkından ve Türk aydınından lâyık olduğu muzahereti göreceğine ve tuttuğu çetin yolda yılmadan yürüyeceğine inanıyoruz.

OKUYUCULARIMIZA:

Teknik sebeplerden, dergimiz gününde çıkamamıştır. Özür dileriz.

KORE SAVAŞININ İÇYÜZÜ

Kore savaşı, dünya olaylarının Türk milletine nasıl ters aksettirildiğini bir kere daha meydana koymuştur. Gazete ve radyolarımıza bakılırsa, Korede savaş, Kuzey Kore hükûmetinin Güney Koreye durup dururken harp ilân etmesi ve Kuzeyli kuvvetlerin Günylilere saldırmasıyla başlamıştır. Yine aynı gazete ve radyolara göre, Amerikanın bu işteki rolü hür bir milletin göz göre göre boğazlanmasına mani olmak için en ağır fedakârlıklara katlanarak ve Güvenlik Konseyinin kararına uyarak, Güney Kore halkının imdadına koşmaktan ibarettir. Oysaki, Kore savaşından önceki şu olaylar bilinince, hakikatin hiç de bizim basının anlattığı gibi olmadığı anlaşılıyor.

1 — Kore kurtarılınca bir Amerikan — Sovyet karma komisyonu nezaretinde ve dört büyüklerin vesayetine tabî bir muvakkat bir Kor hükûmeti kurulması hususunda, Sovyetler Birliği, Amerika ve İngiltere mutabık kalmışlardı. 27 Aralık 1945 tarihinde imzalanan bu anlaşma hükümlerini sonradan Korenin bütün siyasî partileriyle işçi teşekküleri de kabul etmiştir. Fakat Amerikalılar bu anlaşmanın tatbikine bir türlü yanaşmamışlardır.

2 — Sovyetler Kuzey Koredeki silâhlı kuvvetlerini geri çekince, Amerikalılar da Güneydeki Amerikan kıtalarını geri çekmek zorunda kalmışlardır. Fakat yardım bahanesiyle birtakım askerî heyet ve birlikleri yine de Korede bırakmışlardır.

3 — Amerika, Koreye, yukarda bahsettiğimiz anlaşmada adı geçen Sovyet — Amerikan karma komisyonu yerine kaim olmak üzere, sade kendisine tabi bir Birleşmiş Milletler Komisyonu yollatmıştır. Sovyetler Birliği bu komisyonu tanımamıştır.

4 — Amerikanın sadık bir bendesi olan Syngman Rhee adında bir şahsa, Güney Korede bir hükûmet kurdurtulmuştur. Syngman Rhee iktidara geçer geçmez tam bir terör rejimi tatbika başlamıştır. Sağcı partiler dahil, siyasî partilerin çoğu kanun dışı edilmiştir. Ve liderleriyle birlikte 478 bin yurtsever hapislere atılmıştır. Kuzeyle Güneyin birleşmesini istemek suçların ne ağırı sayılmış ve 1946 danberi 100 bin yurtsever bu sebeple katledilmiştir. Asayişi korumağa, halkın nefret ettiği Japon polisi memur edilmiştir. İngilizce resmî dil diye tanınmıştır.

5 — Güney Kore halkının %90 ı Syngman Rhee ve hükûmetine karşı cephe almıştır. Dağa çıkan partizanların 100 bin kadar olduğu söyleniyor. Kuzeylilere sempati beslemekle itham edilmesine imkân olmayan bir zat, Kore Meselesi Enstitüsü başkanı Yongung Kim, geçenlerde Birleşmiş Milletlere başvurarak, Kore'de sivil idarenin de ele alınmasını istemiş ve aynen şunları söylemiştir: «Sadece askerî harekâtla mesele hallolmaz. Halkın sevgi ve müzaheretini kazanmak da lâzımdır. Halk Syngman Rhee hükûmetini sevmiyor. Baskı siyaseti ve kötü idare bir hükûmeti halka sevdirecek şeyler değildir.»

6 — Syngman Rhee ve hükûmeti Kuzey Koreyi ilk fırsatta istilâ edeceklerini tekrarlayıp durmuşlardır. Meselâ 7 Ekim 1949 günü United Press muhabirine verdiği demeçte, Syngman Rhee, Kuzy Kore başkentini işgal için sadece üç günün yeteceğini söylemiştir. France Presse muhabirine beyanatta bulunan Güney Kore dışişleri bakanı Tchang - Tai - Ksang da, aynen şöyle demiştir: «Kuzey Kore toprakları da bize aittir. Eğer aradaki ihtilâf barış yoluyla halledilemezse, Kuzey Koreyi silâh kuvvetiyle zaptedeceğiz.»

7 — Kore yarımadasının stratejik önemini de gözden kaçırmamak gerek. Kore, Amerikan işgalinde olan Japonyadan ancak 150 kilometre mesafededir. Ve Çini yahut Sovyetler Birliğini istilâyı düşünenler için, pahâ biçilmez bir köprü başıdır.

8 — Kuzey Kore Güney Kore arasındaki iktisadi bünye farkı da unutulmamalıdır. Korenin endüstri ve maden kaynakları hep kuzeydedir. Güney sadece ziraat memleketidir. 1949 danberi Amerikadan yılda 100 milyon dolar yardım gören Güney Kore hükûmeti bütçesini ve ticaret müvazenesini bir türlü denkleştirememiştir. Memlekette korkunç bir enflâsyon ve işsizlik vardır. Üstelik bu yıl, pirinç mahsulünü Amerikalılar Japonyaya yolladıklarından, bir de kıtlık tehlikesi başgöstermiştir.

9 — Geçen Mayıs sonunda Güney Korede genel seçimler yapılmıştır. Teror ve baskıya rağmen, oylar tasnif edilince görüldü ki, Amerikalıların iktidara oturttuğu Syngman Rhee ve arkadaşları hezimete uğramışlardır. Yeni milletvekilleri polisçe tanınmış kimseler değildi. Kendilerine bağımsız diyorlardı. Amerikalılar bu bağımsızlardan ürktüler. New York Iimes, 31 Mayıs tarihli sayısında, bunlardan çoğunun kızıl olmalarından korkulduğunu yazdı.

10 — Tam bu sıralarda, yani Güney Kore parlâmentosunda çoğunluğu ele alanların Amerikaya sadakat dereceleri henüz belli değil ve memleketin birleşmesi lehindeki cereyan da yeniden alevlenmişken, Kuzey Kore radyosu, bütün siyasî partilere, işçi ve gençlik teşekküllerine ve tekmil Kore halkına hitaben bir çağrı yayınlamıştır. Bu çağrıda: a — Kuzey ve Güney parlâmentolarının birlikte yeni bir teşriî Meclis seçmesi; b — bu meclisin bütün Kore için tek bir anayasa hazırlaması; c — Memlekette yeni seçimler yapılması; ç — Kuzey ve Güney ordu ve polisinin birleştirilmesi; d — Siyasî af ilân olunması; demokratik hak ve hürriyetlerin tanınması; ve yabancılara alet olan Syngman Rhee ve ortaklarının derhal tevkif edilip yargılanmaları istenmekteydi. Kuzey Kore radyosu, bu çağrıyı yayınladıktan sonra, adlarını bildirdiği üç temsilcinin, yanlarında bu çağrının örnekleri olduğu halde, 10 Haziran sabahı, 38 inci arz dairesi üzerinde kâin Yohyon köyüne varacaklarını ve akşama kadar orada kalıp Güneyden gelecek siyasî parti, kurum ve dernek temsilcilerini bekliyeceklerini ilân etmiştir. Birleşmiş Milletler Kore Komisyonu başkanı bu çağrıya Seul Radyosunda cevap vermiş ve Kuzeyli temcilcilerle temas etmekten sevinç duyacağını ifade etmişti. Fakat 10 Haziran sabahı Kuzeyli Temsilciler buluşma yerine geldikleri vakit, Güneyli birliklerin makinalı tüfek ateşiyle karşılaşmışlar ve bir müddet sonra yakalanarak Seul'a götürülmüşler ve hapse atılmışlardır.

11 — Amerikan dışişleri müsteşarı Foster Dulles'in Güney Koreyi ziyareti, garip bir tesadüf eseri olarak ayni günlere rastlamıştır. Tokyoda Mac Arthür'le gizli bir konuşma yaptıktan sonra Koreye geçen Dulles, Güney Kore parlâmentosu önünde şu pek mânalı sözleri sarfetmiştir: «Bütün dünyanın gözleri Güney Koreye çevrilmiştir. Güney Kore aslâ yalnız değildir». Bu sözler 18 Haziran günü söylenmişti. 25 Haziran sabahı harp başlamıştır.

Bu olaylar bilinince, Korede hangi tarafın hangi tarafa saldırdığı noktasında aslâ tereddüt olunamaz. Kore savaşı Amerikanın tahrikiyle, Syngman Rheenin Kuzeye saldırması üzerine başlamıştır. Ayni zamanda şu da sabit olmuş oluyor ki, Kore savaşı, Kuzeyli halkla Güneyli halk arasında bir kardeş b[illegible]laşması da değildir. Bu, o[illegible] Kore halkının, Amerikan [illegible] tevlilerine ve onların yer[illegible]larına harşı giriştiği bi[illegible] müdafaa hareketi, bir [illegible] tuluş savaşıdır.

Türk Barışseverler Cemiyetinin Basına Tebliği :

14/7/1950 tarihinde, Avukat, Muharrir, Doçent, Mimar, Ressam, Heykeltraş gibi münevverlerin teşebbüsü ile kurulan «TÜRK BARIŞSEVERLER CEMİYETİ» nin gayesi ana nizamnamesinde ifade edildiği gibi: «Demokratik yolda gelişmeye ve terakki yolunda ilerlemeye çalışan memleketimizin geleceği bakımından şerefli bir barışın idamesi hayatî bir zarurettir.

«Sivil halka karşı kitle halinde imha silâhlarının kullanılacağı bir harpte bütün miletler gibi, Türk Milletinin de bu silâhların kanun dışı edilmesini istemesi en âcil bir dâvadır.

«Türk Barışseverler Cemiyeti'nın gayesi. Türk halkının bu barış ihtiyacına tercüman olarak şerefli ve sağlam bir barışın kurulması için kanunlarımızın çerçevesi içinde gerek li faaliyet ve neşriyatta bulunmak ve bütün demokratik dâvalarda olduğu gibi, en hayatî bir ehemmiyeti olan barış dâvasında da halkımızın iradesini belirtecek her türlü kanunî teşebbüslere girişmektir.»

İşte, bu gaye ile kurulan Cemiyetimiz, çalışmalarının ilk adımında, matbuatımızın kendisine destek olmasını, memleketin bu hayatî dâvası bakımından, lüzumlu addetmektedir.

Dünyayı bir üçüncü cihan harbinin karanlık ihtimalleri sardığı bugünlerde bütün insanlıkla beraber milletimizin de en büyük dileği şüphesiz ki böyle bir facıanın mutlak suretle önlenmesidir.

Barışsever Türk milletinin bu dileğini bütün dünyaya duyurmak bakımından gazetelerimizin yapacağı büyük hizmetler vardır. Gazetelerimizin bu hizmeti en geniş ölçüde yerine getirmeye çalışacaklarını ve «Türk Barışseverler Cemiyti» nın çalışmalarını destekliyeceklerini umarız.

Saygılarımla

GENEL SEKRETER

Türk Barışseverler Cemiyeti kuruldu

Kuruluşunu memnuniyetle haber aldığımız «Türk Barışseverler Cemiyeti» nden gayesi ve yapacağı faaliyetler hakkında malûmat rica ettik. Cemiyet başkanı Dr. Behice Boran bize cemiyetin ana nizamnamesiyle birlikte aşağıdaki izahatı verdi:

Gerek dünyanın, gerekse memleketimizin durumu bakımından barış davası bugünün en başta gelen, en hayati ehemmiyetteki dâvasıdır. Memleketin muazzam iç kalkınma ve gelişme dâvası da buna bağlıdır, zira kalkınma ve gelişme için dahi dünya barışının muhafazası ilk şarttır.

Böyle olduğu halde gerek günlük matbuatımızda, gerekse resmi çevrelerde barış davasının ön plâna alınması şöyle dursun, bu dâvaya herhangi bir ehemmiyet verildiği dahi görülmüyor. Arasıra resmi demeçlerde ve baş makalelerde Atatürk'ün «Yurtta sulh, cihanda sulh» şiarı bir nakarat gibi lâfzan tekrarlanıyor ve memleket efkârında harbin kaçınılmaz, hattâ bir an evvel başlaması şayanı tercih olundu ğu gibi bir hava yaratılıyor. Halbuki memleketimiz, coğrafi durumu ve giriştiği taahhütler itibariyle bir üçüncü cihan harbinin vukuunda ilk cephe hattında olacak memleketler arasındadır ve bu harpte atom bombası ve benzeri kitle halinde imha edici silâhlar kullanılacak olursa bunlar bizim şehirlerimizin de tepesinde patlıyacaktır.

Türk halkının gerçek his ve dilekleri de yaratılmak istenen bu havaya uymuyor. Her memleket halkı gibi Türk halkı da barışseverdir. Enerjisini, harp gibi ölüm, açlık ve gözyaşından gayri bir şey getirmiyen yıkıcı faaliyetler için değil, kendi iktisadi sosyal ve siyasi davalarını halletmek ve daha müreffeh ve daha demokratik bir hayat tarzına ulaşmak uğrunda kullanmak ister. Fakat Türk halkının bu barış arzusu ve dileği, —Barış Dergisinin birkaç aydanberi yürüttüğü neşriyat istisna edilirse — şimdiye kadar kendini ifade etmek ve göstermek imkânını bulamamıştır. Cemiyetimiz, halkımızın bu barış dileğinin bir ifadesi olarak ve vatandaşlık haklarını barış uğrunda kullanmak maksadiyle demokratik faaliyet sahasına girmektedir.

Cemiyetimiz, harbin kaçınılmaz olduğu fikrini aslâ kabul etmiyor. Bil'akis şerefli ve sağlam bir barışın kurulması ve muhafazası imkânına kuvvetle inanıyor. Fakat hayattaki her iyi ve güzel şey gibi barış da ancak uğrunda çalışarak, didişerek, mücadele ederek kazanılabilir. Harp hazırlığı için sarfedilen faaliyetler ve harcanan iktisadi kaynaklar barış gayesine yönel tilmiş olsaydı, hem sağlam bir barış çoktan kurulmuş, hem de geriliğin ve sefaletin yeryüzünden kalkması yolunda bir hayli ilerlenmiş olurdu. Harp denilen kanlı ticaretten çıkarı olan men faatperest azınlıkların faaliyeti buna mani olmaktadır ve şimdiye kadar geçirilen tecrübeler gösteriyor ki diplomatlar arasına da müzakereler ve hattâ anlaşmalar, barışı kurtarmaya ve muhafazaya kâfi gelmiyor.

Her memleket halkının, sizin bizim gibi alelâde vatandaşların, barış davasiyle ilgilenmesi ve barışın muhafazası için büyük gayretler sarfetmesi gereki yor. İnsan cemiyetlerinin bugün içinde bulunduğu tarihî devir demokratik gelişme devridir; yani, bütün sosyal, siyasi ve iktisadi meselelerde halkın dilek ve faaliyetlerinin müessir, hatta tayin edici bir unsur olarak gittikçe ehemmiyet kazandığı bir devirdir. Barış davası da ancak umumiyetle vatandaşların ve halk kitlelerinin alâkası ve gayretleri sayesinde kazanılabilir.

İşte cemiyetimiz bu mülâhazalarla kurulmuştur. Maksadımız, gerek neşriyat, gerek konferans ve toplantılar tertibiyle, gerekse icabında resmi makamlar nezdinde teşebbüslerde bulunmak suretiyle Türk halkının barış dileğine tercüman olmak ve memlekette barış şuurunun ve barış yolunda gayretlerin kuvvetlenmesine yardım etmektir.

Barış dâvamıza indirilen bir darbe

Demokrat Partinin Yalçın'ı rolünü oynamağa heveslenen Yalman'ın provokasyonu tesirini çabuk gösterdi. Başbakan Menderes'in, barış hareketini önlemek için, noksanlığından bahsettiği ve mutlaka bulunacağını söylediği kanunî müeyyide ve hükümler beklenmeden harekete geçildi; Bugünkü İktidar partisi, bir zamanlar sözde tenkit ettiği Halk Partisi iktidarının kanunsuz hareketlerine bizzat başvurmak yolunu tuttu. Barışseverler Cemiyeti kuruluşunun haftasında baskına uğradı; Kurucuları tevkif edildi, Cemiyetin bütün üyelerinin evleri basıldı kendileri karakollara sevkedilerek sorguya çekildiler. Hangi müeyyide ve hükümlere dayanıldı, bilinmez.

Siyasetle ilgisi olmadığını, iktidara geçmek veya iktidarı değiştirmek gibi gayeler peşinde koşmadığını ana nizamnamesinde açıkça belirten bir cemiyete gizli ve siyasî gayeler atfetmek, maksatları ve hizmet ettikleri menfaatler malûm bulunan sorumsuz bazı gazete ve dergilere yakışabilirdi. Fakat Barışseverler Cemiyetinin uğradığı mesnetsiz ithamları memleketimizde kanunun en büyük mümessillerinden dinlemek acıklı bir olaydır: İktidarın politika oyunlarında olduğu kadar icraatlarında ve siyasî beyanatlarında da bir acemilik, bir ölçüsüzlük, bir sorumsuzluk edası sezmemek mümkün değildir. Dün, bir türlü benimsemek istemediği irticaın memleketimizde bir maske olarak kullanılacak kadar itibarda olduğunu itiraf etmişti. Bugün, memleketimizde barış fikrinin mümessili olan bir cemiyete karşı açıktan açığa hücuma geçmekle, harp taraftarlariyle barışseverlerin mücadelesi karşısındaki durumunu çekinmeden açığa vurmuş oluyor. Başbakan «Bu cemiyetin (Barışseverler Cemiyetinin) milletlerarası kökü olduğunu» söylüyor. Harp bütün milletleri ve bu arada Türk milletini tehdit ediyorsa, bütün milletlerle beraber Türk milletinin de barışı savunmasında kanunî bir mahzur varmı bilmiyoruz. Dış işleri Bakanı, Barışı savunmanın gayesi «Milletlerin mukavemetlerini içinden yıkmak olduğunu» iddia ediyor. Barış propağandasının serbestçe ve en geniş ölçüde yapıldığı memleketlerin hangi memleketler olduğu herkesçe olduğu kadar Dışişleri Bakanınca da malum dur. Barış propağandası acaba buralarda da halkın mukavemetini içinden yıkmak ve bu memleketlerin harp güçlerini zayıflatmak gayesini mi güdüyor İddiayı ileri sürenler bu sualin cevabını kolay kolay verremezler. Barış propagandasının gerçeği sahtesi olmaz; Barış barıştır. «Moskova ağzı» ne demektir?

Moskova menşeli oldukları için Mendelyef kanunların doğruluğuna inanmıyalım da, Korede mektepleri üniversiteleri, hastahaneleri ve bütün şehirleri insanlariyle birlikte yok eden uçan kalelerin birer barış güvercini olduklarına mı inanalım. Amerikalı silâh tüccarlarına ve onların yardakçılarına göre gerçek barış, harp demektir. Bütün dünyayı ve Türk milletini tehdit eden harp, Türk milletine ölümden başka bir şey vadetmiyen harp, Türk Barışseverler Cemiyetinin mücadele ettiği harp.

Fakat Türk milletinin barışı savunma azmini hiç bir şey kıramaz. Bu azmin en iyi mümessillerinin yeri hapishaneler olsa bile.

BARIŞ

Amerikalı Analar Kore harbinin durdurulmasını istiyorlar

Birleşik Amerika'da Barış uğrundaki savaşa büyük bir hız verilmiştir. Barışsever Amerika lar kitle halinde Stokholm Çağ rısını imzalamakta ve memleke tin her köşesinde bu yolda faa liyete geçmiş bulunmaktadırlar. ...ız Brooklyn'de son günler ...da Çağrıyı 170 bin kişi im ...tır. ...lan, geçen hafta, Ko... ...ları bulunan 350 ka... ...rikalı ana, Birleşmiş Milletler Teşkilâtının binaları önüne giderek genel sekreter Trigve Lie ile bu teşkilâtta Amerikan baş delegesi Waren Austin'i görmek istemişler, fakat adı geçenler tarafından kabul edilmedikleri için bir gösteri tertip ederek çocuklarının geri getirilmesini, Kore savaşının durdurulmasını ve Kore halkının rahat bırakılmasını istemişlerdir. Bu gösteride meşhur zenci şarkıcı Robenson'un karısı da ko nuşmuştur.

Dünya Milletleri

Dünya Milletlerinin Barışın kurulması yolundaki faaliyetleri

VERİMLİ BİR MİTİNG

LONDRA'da Barış taraftarları Komitesi Bürosunun toplantısından sonra geniş bir meydanda bir açık hava mitingi yapıldı. Burada onbeş bin barış taraftarı toplanmış bulunuyordu.

Birçok hatipler konuştuktan sonra bir spiker dinleyicileri Barış Taraftarlarının sandığına yardıma çağırdı. Polis memuru hoparlör kullanarak para istemenin uygun olamıyacağını bildirdi. Bunun üzerine spiker hoparlörden ayrılarak gür sesi ile kimin bir lira vereceğini sordu.

Kalabalığın arasından paraları uzatan bir sürü elin kalktığı görüldü. Yardıma iştirak eden herkes dinleyiciler arasından kendine yol açıyor ve tribünün basamaklarını ta ismini okuyan spikere kadar çıkıyordu. Bir lira yardımda bulunanlardan sonra, iki, üç ve daha fazla yardımda bulunanlar oldu. Birisi B.B.C. orkestrası üyelerinin Stockholm Çağrısı altına imzalarını bir çekle beraber getirdi.

Bundan sonra miting yeniden başladı. İmza ve yardım toplama işi de bir taraftan faal surette devam ediyordu. Tam sekiz yüz lira, yani aşağı yukarı sekiz yüz bin frank toplandı.

FRANSANIN BAŞPİSKOPOS ve KARDİNALLERİ ATOM BOMBASININ İSTİMALİNİ TAKBİH EDİYORLAR

Stokholm Çağrısı katolik çevrelerde derin bir akis buldu. Bu çevrelerde aralarında rahipler de olmak üzere birçok kimse daha şimdiden Çağrıyı imzaladı. İşte Stockholm Çağrısı münasebetiyle Fransanın başpiskopos ve kardinalleri bir «Barışa dair mektup» ile atom bombasının mutlak surette yasak edilmesine taraftar olduklarını ilân ediyorlar:

«Muasır ilmin büyük devletlerin emrine verdiği tahrip vasıtaları, atom bombaları, füzeler, radyoaktif gazlar, biyolojik zehirler bütün halklar için dehşetli bir tehdit taşımaktadırlar.

«Atom silâhının kullanılmasına karşı Stokholm Çağrısının, bu kâbus atmosferi içersinde, birçok mert insanı cezbettiği id rak ediliyor. Bugün bizzat size, rahiplerinize, piskoposlarınıza bu atom silâhının kullanılmasını takbih edip etmediğimiz ısrarla soruluyor. Böyle bir soru, İsa'nın şakirtlerine tevcih edilince onları incitiyor, isyan ettiriyor. İki sene evvel S.S. Pie XII nin dediği gibi «gerçek insanlık duygusu» na sahip olan kimse ayırt etmeksizin askerlerle beraber sivil halkı da mahveden, insanın ilmi kudreti büyüdüğü nisbette hergün daha geniş sahalar üzerine körükörüne ölüm saçan bütün modern silâhların istimalini tasvip edemez.

«Bize gelince, biz bu silâhları bütün kuvvetimizle takbih ediyoruz, nasıl ki son harpte askeri hedeflere hücum ederken ayni zamanda ihtiyarları, kadınları, çocukları da mahveden kesif bombardımanları takbih etmiştik.

«Biz şuna inanıyoruz ki insanlık, iyilik için çok verimli olabilecek bir ilmi kötülüğe doğru yöneltmekle, Allahın kendisine ihsan ettiği aklı lekelemiş olur.

«KEZA HALİHAZIRDA EZİCİ SORUMLULUKLAR TAŞIYAN DEVLET ADAMLARINDAN BU TAHRİP VASITALARINI KULLANMAK GİBİ MÜTHİŞ BİR İĞVAYA KAPILMAMALARINI ve MÜŞTEREK BİR ANLAŞMA İLE BUNLARIN İSTİMALİNİN MUTLAK SURETTE MEN'İNİ TEMİN ETMEK İÇİN MÜMKÜN OLAN HERŞEYİ YAPMALARINI İSTİRHAM EDERİZ.»

İmzalar:

Achille, Kardinal Liénart, Lille piskoposu; Pierre - Marie, Kardinal Gerlier, Lyon başpiskoposu; Clément, Kardinal Roques, Rennes başpiskoposu; Jeanne, Chollet, Cambrai başpiskoposu; Maurice Feltin, Paris başpiskoposu; Maurice Dubourg, Besan - son başpiskoposu: Emile Guerry, Cambrai başpiskopos yardımcısı; Joseph Lefèbre, Bourges başpiskoposu.

HIRİSTİYAN OLMAK SIFATİYLE ÇAĞRIYI İMZALIYORUZ

Bir grup Fransız protestan şahsiyeti «Barış için» adını taşıyan aşağıdaki beyannameyi neşretti:

«Yeni bir harp korkunç tehditleri ortasında Stockholm Çağrısı gürledi:

« Bu çağrı dolayısiyle,

— Yarım asırlık Amerikan Barış Konferansı,

— Atom bombasının İngiliz Protestan Kiliseleri Konseyi tarafından takbihi,

— Birleşmiş Devletler Kiliseleri Federal Konseyinin «Barış için muazzam bir gayret'e» çağıran deklârasyonu,

— Kiliseler Ekonomik Konseyinin hükûmetleri silâhsızlanma üzerinde anlaşmaya davet eden çağrısı,

— Beynelmilel Kızılhaç'ın atom bombasının yasak edilmesi için çağrısı,

— Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Bay Trygve Lie'nin doğu ile batı arasında yeniden münasebetler kurmayı denemek için yaptığı seyahat,

ile mutabıktır.

«Eğer İsaya sadık kalmak istiyorsak tehlike karşısında kayıtsız kalamayız. Şimdiden sonra kurtarıcı bir faaliyet iktisap edecek olan bütün bu barış lehindeki gayretleri kayıtsız şartsız tasvip etmezlik edemeyiz.

«Biz Stockholm Çağrısının en geniş bir şekilde yayılması ve Çağrıya cevap verenlerin çeşitliliğiyle, barışın korunmasında son derece ehemmiyetli bir gayret teşkil ettiğini düşünüyoruz. O müzakerelerin tekrar başlamasına doğru yeni bir merhaleyi işaret edebilir ve bir milletlerarası huzuru kolaylaştırabilir.

«Ümitte ve kederde diğer insanlarla beraber olarak biz, hep birlikte barışa münasip bir çıkar yol aramak için çırpınıyoruz ve bir atom harbi tehdidinin uyandırdığı korkularla, kinlerle mücadele etmeğe azmetmiş bulunuyoruz.

«İsa'nın İnciline sadakatın bizim için YARIN yeni talepleri ihtiva edeceğine inanıyoruz. Hıristiyan olduğumuz için BUGÜN bu Çağrıya cevap verirken dünya barışına ve insanlar arasında uzlaşmaya yardım edebilecek herşeyi araştırmak için gayretlerimizde aralıksız devam etmeği taahhüt ettiğimizi biliyoruz.

İşte bunun içindir ki, hıristiyan olmak sıfatiyle, Stockholm Çağrısını imzalıyoruz.»

BUDİZMİN MİSYONU

Muhterem budist papaz N. Dhammaratana Barış Taraftarları Dünya Kongresi Komite Bürosunun başkanı Bay Joliot — Curie'e şöyle yazıyor:

Budist papaz olduğuma göre bizzat budizmin misyonuna uygun olan barış lehindeki faaliyeti desteklemekle çok bahtiyarım.

«Benimle beraber Seylân'ın bütün budist kilisesi barış için mücadele edecek.,

«Emperyalistler, Asyanın güney doğusundaki milli hareketleri ezmek maksadiyle Seylân'ı bir tecavüz üssüne çevirmeği tasarladıkları sırada sizi temin ederim ki, Seylan halkı harp için bir tek adam, bir tek kuruş, bir parça toprak vermiyecek.

«Bu adanın merkezi Kolombo'da aktedilen Barış Kongresi şehirde toplanmış olan harp kışkırtıcılarına muhteşem bir ihtarda bulundu.

Seylan Barış Komitesi, Barış Taraftarları Dünya Komitesinin çağrısını bütün kalbiyle destekler. Komite yardım toplamağa

diye
oluyor -
ve bilgi
başkası
kumad'n
evap ver
öyleyse y
ye Papa -
mış tavuğa
doğru yürüm
tarhana çö
tuz attı.
tan gelen s

...barışı Savunuyor!

başladı ve halktan çok sıcak bir kabul gördü.

«Bütün alimlere hitap ediyorum, onlardan ilmin insanın mahvında kullanılmasına müsaade etmemelerini istiyorum...»

BREZİLYA RAHİP VE ARTİSTLERİ

Brezilyada birçok şahsiyet atom bombasının yasak edilmesi ne taraftar olduklarını beyan ettiler:

Katolik rahip ve milletvekili Joao Batista De Carvalho:

«Bütün bu silâhlar imha edilmelidirler, bunlar gayri insani ve hıristiyanlığa mugayir silâhlardır, kullanılmaları insanlığın en mukaddes menfaatlerine zarar vermekten başka bir şey yapmaz.»

Brezilyanın en büyük heykeltraşlarından biri olan Brune Giorgi: «Ben atom bombasına tamamiyle aleyhtarım. Artist, hayatı seven ve hayatın aleyhinde olan her şeyden nefret eden bir kimsedir. Atom bombası başlıca ölüm silâhı, hayatın ve her yaratıcı gayretin inkârıdır. Biz artistler atom bombasını takbih etmemezlik edemeyiz. Bir atom harbi tehdidi artistin çalışmak için muhtaç olduğu teksif kudretini güçleştiren bir sinirlilik ve emniyetsizlik hali yaratır.

Ressam Milton Dacos'ta: «Atom bombasına aleyhtarım. Atom enerjisini sanat eserleri inşası için, meselâ bir tünel açmak için, kullanmak doğru bir şeydir, harp için kullanmak aslâ. Tamamiyle barış lehindeyim.»

Milletvekili muhterem peder Medeiros Neto: «Rahip olmak sıfatiyle bu mevzuda bir fikrim var. Bombalar imha edilmeli, bu ölüm aletlerine malik olan milletlerin hükûmetleri sür'atle bir uzlaşma yapmak ve bu atom bombalarının imhasını kontrol edecek bir komisyon teşkil etmelidirler. Bu bombaları kadınlara, çocuklara, harp değil barış isteyen halklara karşı kullanmak medeniyete, insanlığa, hıristiyanlık prensiplerine karşı affedilmez bir cürümdür.

LÜKSENBURG KIZIL HAÇI ATOM BOMBASININ YASAK EDİLMESİNİ İSTİYOR

«Milletlerarası Kızıl Haç'ın çağrısını tasvip ederek Lüksenburg Kızıl Haçı,, kör silâhların, yani vuzuhlu idare edilmiyen veya vâsi sahalar üzerinde, ayırt etmeksizin, tahribat yapan silâhların kullanılmasının, müdafaaya memur bulunduğu sahıslarin ve insani kıymetlerin imhası demek olacağını ve hatta medeniyetin istikbalini tehlikeye atacağını,, kaydediyor.

«Lüksenburg Kızıl Haçı» bu gibi silâhlara müracaatı ve Atom Inerjisi veya buna benzer baska bir kudreti harp amaçları ile kullanmayı mutlak surette reddetmeyi merasimle taahhüt etmelerini, devletlerden Allah namına istiyor.»

ORADUR - SUR - GLANE GENÇLERİNİN BİR ÇAĞRISI

«10 Haziran 1944 korkunç katliâmlarının şahitleri olan biz Oradour-Sur-Glane gençleri;

«Biz ki, mitralyözlerin ıslığını yangınının takip ettiği, kiliseden çocukların ve kadınların inlitilerinin yükseldiğini duyduk.

«Biz ki, bebeklerini kolları arasında tutan yanmış kadınlar gördük;

«Biz ki, şirin küçük bir kasabanın bir kaç saat içinde insan lığın o zamana kadar tanımadığı en korkunç bir harabeye döndüğünü gördük; harbin ne olduğunu biz biliriz.

«Bütün dünya gençleri!

«Bize hazırlanan şeyin ne olabileceğini gözlerimizin önüne getiriyoruz, gördüğümüzden yüz defa, bin defa daha korkunç.

«Oradur'da tefrik edilmeden mahalle papazı işçiler köylüler kadınlar, çocuklar, birbirlerine sarılarak ve bir daha görmeyecekleri kimseleri çağırarak yandılar.

«Atom bambası da tefrik etmeyecek!

«Dünya gençleri!

Bizi işitiniz! Sizi çağırırken önümüzde Oradur'un ölüm alevleri, ıztırabı, kanı duruyor.

Kuvvetlerinizi esirgemeyin, sonuna kadar, Stokholm çağrısını imzalayın ve imzalatın.

«Ne Atom bombası ne harp. Oradour hiç birini istimiyor.»

BARIŞ TARAFTARLARI DÜNYA KOMİTESİNİN KORELİLERE BİR MESAJI

Barış taraftarları Koreliler komitesinin gönderdiği telgrafa cevap olarak, Barış taraftarları Dünya Kongresi Komitesi, Kore halkına hitaben aşağıdaki mesajı yayınlamıştır:

Barış taraftarları Dünya Kongresi Komitesinin sekreterliği ilân eder ki Kore, öteki milletler gibi, bir bütündür ve bölünmez ve Kore halkı öteki halklar gibi kendi işlerini düzenlemek hakkına sahiptir;

Komite şunları tesbit etmiş bulunuyor.

1 — Amerika hükûmeti deniz kara ve hava kuvvetleriyle Koreve askerî müdaheleden mes'uldur.

2 — Amerikan hava kuvvetleri Koreli sivil halkı kitle halinde bombalamaktadır.

3 — Bu müdahaleye yol açmak için Amerika ve öteki hükûmetler temeli 5 büyüklerin oybirliği ile karar almak olan Birleşmiş Milletler ana yasasını ihlâl etmişlerdir. Bu birleşmiş milletler otoritesine karşı vahim bir darbdir.

4 — Birleşmiş Milletler Ana yasasının prensibini her hükûmet de ayrı ayrı ihlâl etmiştir, çünkü herhangi bir karar alınmadan önce Kore halk hükûmeti dinlenilmeliydi;

5 — Bütün bunlardan başka, Amerika Formaza adasına bir filo göndermeyi, Filipinlerdeki ordusunu kuvvetlendirmeyi ve Hindiçiniye bir askerî heyet göndermeyi, yani daha üç Asya halkının içişlerine karışmayı karar altına almıştır.

Dünya Kongresi Komite sekreterliği:

Umumileşen bir çarpışmanın büyüyen tehlikesine işaret eder;

Atom Bombası kullanılmasına ait tekliflerin caniyane olduğunu haber verir;

Dış müdahaleye karşı girdiği imtihanda millî birliğini gösteren, Kore halkına candan yürekten sempatisini ve bağlılığını bildirir;

Birliği, hürriyeti ve bağımsızlığı içinde Kore halkının kendi mukadderatını kendisi tayin etmesi için Amerikan askerî müdahalesine bir son verilmesini ister;

Bütün milletlerdeki barış severleri Milletlerarası huzuru ve barışı elde etmenin günden güne en büyük çaresi hâlini alan Stokholm çağrısını imzalatma işine hız verimye davet eder.

THOMAS MANN, STOKHOLM ÇAĞRISINI NİÇİN İMZALADIĞINI AÇIKLIYOR:

Ünlü Alman yazarı (Nobel mükâfatı) Thomas Mann Paris den geçerken Claude Morgan ile önemli bir mülâkatta bulunmuştir,.

Thomas Mann Amerikaya iltica etmek için Hitler Almanyasını terketmiş ve Amerikan vatandaşlığına kabul edilmiştir. Dış memleketde Nazizme karşı mukavemetin belli başlı idarecilerinden oldu.

İkinci dünya savaşından sonra Göte'nin 200 üncü yıldönümü münasebetiyle Almanyaya gitti.

THOMAS MANN'ın MÜLÂKATI

Claude Morgan, Thamos Mann'a barış severler komitesinin selâmını söyledikten sonra «Atom bombası hususunda ne düşünüyorsunuz?» diye sormuştur.

Thomas Mann'ın cevabı şudur :

— Atom bombasının insanlık için vahim bir tehlike teşkil ettiği açıktır. Atom bombasını yapan bilginler huzursuzluk içindeler ve insanların bedbahlığı

— Devamı 10 uncuda —

Susun Allahın sesini dinleyelim!

Yazan:
MENELAS LUDEM'S

MENELAS LUDEMİS

Okuyucularımızın, bu değerli Yunan şairinin «Nâzım Hikmet» dergisinde bundan bir müddet önce çıkan güzel, içli ve dertli şiirini okuduklarını umuyoruz. Tercümesini yayınladığımız bu hikâye, muharririn kudretini, san'at kabiliyetini, fikir olgunluğunu ifade edecek mahiyettedir.

Sanatkâr 1912 yılında istanbul'da doğmuştur. 1938 yılında küçük hikâyelerden mürekkep ilk eserini yayınlamış ve devlet neşir mükâfatını kazanmıştır. Bunu 1940 da ikinci, 1942 de üçüncü ve 1944 de dördüncü kitabı takip etmiştir. Bir hikâyeci ve romancı olarak tanınan san'atkâr pek nadir olarak gayet güzel şiirler de yazmaktadır.

Kasvetli ve rutubetli bir gece... Köyden hiç ışık sızmıyor. Düşmana hedef vermemek için bu dağ köyleri geceleri toptan ışıksız yaşıyor. Düşman korkusu bütün köylülere hükmetmekte. Ha bugün gelecekler, ha yarın... Köy delikanlıları postalları ile uykuya yatıyorlar. Buna nasıl uyku denir?. Bir koyun melemesi, bir katır çiftesi ile hop! yerinden fırlayıvermek! Her gürültü ile bir yürek hoplaması, en ufak bir sese zorlu bir heyecan.

Şoselere yakın köyler, kararlarını çokdan vermişlerdi. Ne olacaksa olsundu. Kör talih ne isterse olsundu. Ama, dağlık köylerde iş değiştiriyordu. Gece nin fısıltılarından bile millet kuşkulanıyordu.

İşte bu yüzden kapılar sıkı sıkı kapatılıyor, sürmeleniyor; bu yüzden pencereler örtülüyor, kandiller, lâmbalar maskeleniyordu...

Genç köy muhtarı Hristo Marudis'in köyün ta öte kenarındaki evinde genç karısı Vangelia pek kasvetli ve üzüntülü idi. Yanıbaşındaki beşikte mışıl mışıl uyuyan bir yaşındaki çocuğa bakıyor, içi içine sığmıyordu. Bu akşam kocası Hristo pek gecikmişti. Hâlâ görünürlerde yoktu. Bu mühim değildi, değildi ama, gel gelelim köyde bazı kötü haberler de dolaşmağa başlamıştı: Artık işin şaka tarafı kalmamıştı. Neredeyse Almanlar hürya edip bütün köyleri basacaklardı.

İnsan nasıl üzülmesindi? Evet, bugün günlerden pazardı, pazardı ama, katilin cinayet işlemesi için pazarı cuması olmazdı ki... Muhtarın genç karısı korkusunu gidermek için komşulardan ikisini eve çağırmıştı; nede olsa bu bir teselliydi.

Komşulardan biri:

— Aldırma Vangelia, dedi, üzülme; kar yolları kapadı, ışık mışık da sızmaz!

Öteki:

— Doğru, doğru söler. Biz böyle kapaklanmış yatarken kurtlar bile kokumuzu alamaz. Değil Almanlar!...

Vangelia bu sözlere kulak asmıyor, üzüntüsü devam ediyordu. Ama, boşuna.. Biraz sonra Hristo'nun postallarının dışarıda karı gıcırdattığı duyuldu. Atı da kişnedi. Vangelia kapıya koşup kocasını karşıladı:

— Nerelerde kaldın ayol, yüreğim ağzıma geldi!.

Hristo karısının geniş omuzuna hafifce vurdu; abasını silkip sandığın üzerine yaydı. ayaklarını bir iki defa yere vurdu ve içeriye doğru yavaş yavaş ilerledi:

— Akşamlar hayrolsun, komşular!.

Misafirler yanlarında yer açtılar.

— Hani hava da berbad mı berbat. Kudurmuş sanki.

— Soğuk insanın iliklerine iş liyor. Yeni bir şey var mı?.

Hristo'nun suratı asıldı.

— Matabas ovadan yeni geldi.

— Eee? Ne varmış bakalım?

— Rus'lar hep çekiliyorlar - mış!.

— Deme? Gine mi?!.

— Onlar da kaybederse!...

— Sivastopol düşmüş, herif - ler tâ Kafkaslara dayanmışlar!

— Deme yahu! Köpeklerin kimse önüne geçemedi gitti!.

Üçü de birer sıgara yaktılar. Ateşe bakarak düşünceye daldılar.

— Başka?...

— Ha, az daha unutacaktım. Bazı vatansever yurttaşlar köy köy dolaşıp, gönüllü toplamağa çıkmışlar. Hani altınları da bol muş... Düşmanlarımız hesabına... İnsanlığın düşmanları hesabına asker topluyorlarmış.. Bu akşam kahvede bekledik onları.. Bu yüzden geciktim Zahir kardan gelemediler. İki kişiymişler. Daha fazlasını bilmiyorum. Hani, belki de bir tuzaktır. Ağzımıza bir kaç parmak bal çalıp, sonra bizi daha kolay, rahat rahat, boğazlamak için...

— Sorma, herşey beklenir böylelerinden. Tertip dedin mi türlü türlüsü var heriflerde...

— Matabas kendilerile konuşmuş, yol göstermiş, kılavuzluk etmiş. «Yürekli kişiler!» diyor; er kişiler oldukları yüzlerinden belli, diyor. Dillerinden bal akıyor, diyor!...

— Ya, öyle demek?. Hele bir buyursunlar da biz de tanıyalım şunları!. Şöyle bir gözceğimizle görelim...

Yeniden düşünceye daldılar. Kadın. kandilin dibinde örgüsünü örüyor, hiç lâfa karışmıyordu. Hristo bir aralık karısına:

— Vengelia, dedi, yiyecek bir şeyin var mı?. Şöyle bir iki lokma atıştırsak fena olmaz!

— Öğleden kalma kuru fasulyeden başka bir şey yok!

— Bir iki kaşıklık tarhana kaynatsan da komşularla içimiz ısınsa biraz. Ne dersin.

Komşulardan yaşlısı:

— Bize bakma Hristo, dedi, biz taam ettik, karnımız tok!.

Vangelia cevap vermeden kocasının isteğini yerine getirmek üzere ayağa kalktı. Su ocakta kaynamağa başladı. Tekrar düşünceye daldılar.

— Bu gece de o ses duyulmadı. Ne dersin?!

— Duyulmadı ya! Bence **bizden vazgeçti gayri!.**

Hristo'nun yüzü ekşidi.

— Elden ne gelir, dedi, dinletemedik kendimizi. Böyle muhtarlığın ben içine s......! İhtiyar Hey'etinden Kir Angeli'ya, bana bak Kir Angeli, dedim. Yamaçtan duyulan ses Allahın sesi, hani iyi bil. İşte bu kadar... Evvelâ, dedim, söyle bana, hangimizde böyle gür bir ses var; hangimizde o bilgi, o hikmet, ha? Var mı, söyle?! Sonra, dedim, eğer senin didiğin gibi O bir insansa ne diye bizim işlerimize karışsın. burnunu soksun? Söyle Allahını seversen komşu, doğru demedim mi?

— Doğru, dosdoğru lâf etmişsin! Ama, bu yağlı sıçanlar bunlardan anlamazlar ki...

— ... Çek paracıklarını kasabadaki bankadan, dedim. İrak'lı ustaya ver de yamacın tepesine bir türbe yapsın; bir de kandil oturtalım oraya yana dursun!. Bir kere uğramışken neden O'nun şefaatini reddedip, köyümüzden gerisin geri çevirelim?

İstamat ateşi karıştırdı, sonra:

— Neydi o ilk seferi, çocuklar, dedi. Ya hatırlayın hele, neydi o ses, neydi o sözler; «Köylü yurttaşlar, dediydi. Savaştan vaz geçmeyin. İsti'âcıya boyun eymeyin! Eli silâh tutan dağlara çıksın. oralarda sizi kardeşleriniz bekliyor!... Köylü yurttaşlar! Gözlerinizi dört açın... Düşman yakında köyünüze de gelecek, Onların sözlerine, vaidlerine inanmayın. Yılanın sözüne güven olmaz!. Tüfeklerinizin nerede saklı olduğunu söylemeyin. Bunu canınızla ödersiniz sonra...»

Ama, ertesi gün imansızın biri silâhları topraktan çıkarıp, teslim ettiydi. Alman da bunu istiyordu. «Köpoğlu köpek! Demek bunca zamandır onları saklıyordun da teslim etmedin ha? Vurun şunun başını!» O gün, bu gündür hangi babayiğit bir daha silâhını teslim eder. Varsa çıksın. Hepimiz ondan bekliyoruz nasihati, yamaçtan gelen sesten:

— Demek Papa — Sideros geçen akşam kilisede verdiği vaazda söylediklerinde haklı. «Muhterem cemaat, dediydi; bence kurtuluşumuzun Allahın isteği, O'nun arzusu. İmanınız bütün olsun ve O'nun nasihatlarına uyun! Savaşımızın yürütülmesi O'nun elinde, kumanda O'nda!» İşte, Papaz dediğin böyle olmalı! Patlakis açıkgözlük ederek: «Emin misin Papaz efendi, yamaçtan gelen sesin O'nun sesi olduğuna emin misin? Ya İblis'in sesiyse. Yahut bizimle alay etmek isteyen bir muzibin yediği haltsa?» dediydi.

Papazın cevabı çok yamandı hani: «Münkir sesini kıs! diye kükrediydi. Günahkâr oluyorsun! O sözler hikmet ve bilgi dolu sözler. O'ndan başkası olamaz. Sen hiç İncili okumadın mı?» «Okudum!» diye cevap verdiydi, Patlakis. «Eh öyleyse yıkıl karşımdan!» diye Papa - Sideros herifi haşlamış tavuğa çevirip mihraba doğru yürüm[illegible] Vangelia kalkıp tarhana çor[illegible]ne bir avuç tuz attı.

— Yamaçtan gelen s[illegible]

Dünya Milletlerinin Barışın kurulması yolunda faaliyetleri

— Baştarafı 7 incide —

için emek sarfettiklerinden vicdan azabı çekiyorlar. Amerikada bile atom bombasının kullanılmasına karşı koyuyor ve onu yasak ettirmiye çalışıyorlar. Söyledikleri yazdıkları hep budur. Einstein bu işte en çok faaliyet gösterenlerden biridir.

— Stokholm çağrısını niçin imzaladınız?

Stokholm çağrısını, gayesi barışa hizmet olan her hareketi desteklediğim için imzaladım.

«Atom bombası harbinde eminim ki galip, mağlup olmıya - caktır, dünya umumî bir harabiye gömülecektir. Çağrısı bu - nun için imzaadım.

«Yeni vatanım olan Amerikanın menfaatine göre hareket ettiğimden eminim. Yeni bir savaş Amerikada yalnız maddî tahribat yapmıyacak manevî tahribat da yapacaktır. Zafer bile kazansalar ortada demokrasi namına bir şey kalmıyacaktır.

«Yeni vatanımı gerçekten seviyorum. Yukarıdada dediğim gibi Amerikada atom bombası aleyhinde kuvvetli bir ceryan var. Bu işe bilhassa bilim adamları, kilise adamları, profesörler önayak oluyorlar.

— Demokratik Alman Cumhuriyetinde Stokholm çağrısı için 11 milyon imza toplandığını biliyormusunuz?

— Onbir milyon mu dediniz. Bu çok güzel bir şey. Fakat emin olun batı Almanyada da halk savaşa militarimze ayni derecede düşmandır. Avrupa halklarının kendilerine aidiyeti ol - mıyan bir halbin yükünü taşımak istemedikleri açıktır.

İNGİLTEREDE:

Büyük Britanyada Trade Unionlar atom bombasına aleyhtardırlar.

Son sendika konferansına madenciler bu yolda bir dilekçe göndermişlerdir.

Yıllık demiryolu işçileri konferansında 1 e karşı 79 üye hidrojen ve atom bombalarının kanun dışı ilân edilmesi lehinde oy vermiştir.

★ 3 Temmuzda İtalyanın her tarafında İtalyan gençler birliği Barış Komitesi 3.200.000 imza toplamıştır.

★ İngiltere: Londra'da Barış taraftarları Konferansında önemli meseleler görüşülmüş ve Konferans kapanırken yerli ve yabancı birçok Barış taraftarı halk mümessili söz almıştır. Bu arada Amerikanın Koreye müdahalesi oy birliği ile takbih edilmiş ve İngiliz hükûmetinin Amerikanın ardı sıra yürümesinin işçilerin omuzlarına yeni ve taşınması imkânsız külfetler yüklettiği belirtilmiştir. Bildiride: İngiltere Hükûmeti, Çin Halk cumhuriyetini tanıdığına ve onunla siyasi, iktisadi, ticarî münasebetler kurduğuna göre, Amerika idarecilerini iknа ederek Çin Halk cumhuriyetinin Birleşmiş Milletlerde temsilini sağlamalıdır, denilmektedir.

Londra Barış Konferansı İngiliz halkını Stokholm Çağrısını elbirliği ile imzalamaya davet etmiştir.

★ Geçen hafta içinde, şimdi Kuzey Korelilerin elinde bulunan Güney Kore'nin eski başkenti Seul'da bir gösteri yapan Amerikalı esirler, Birleşik Amerikayı idare eden sermayedar zümrelerinin kendilerini aldattıklarını söylemişlerdir. Ellerinde Amerikan siyaseti aleyhinde pankarlar taşıyan bu esir askerler, «Amerikadan Kore'ye sevkedildikleri zaman bu memlekette inzibatı temine memur olduklarının kendilerine söylendiğini, halbuki Kore'ye ayak basar basmaz işin farkına vararak hakikati gördüklerini ilân etmişlerdir. Amerikanın müdahalesi olmazsa Kore halkının kardeşçe ve sükûnet içinde yaşıyacaklarını belirten esirler, bu hakikatin dünyaya ilân edilmesinin bir zaruret olduğunu söylemişlerdir.

Gene geçen hafta Kuzey Kore radyosunda bir konuşma yapan Amerikalı esir teğmen Mairlot, Kore halkının Segman Ree hükûmetine kin beslediğini ve bu hükûmeti tutarak Kore halkının kanını döken Amerikalılardan da nefret ettiğini belirtmiştir.

★ Kore gençleri İtalyan Barış taraftarlarının, Amerikanın Koreye saldırışını protesto eden beyannamesini yayınlamışlardır.

Okuyucularımızdan bir Türk anasının Mektubu

Bir okuyucumuzun mektubunu, sadece bir iki düzelt - meyle aşağıya koyuyoruz :

Halkımızdaki kuvvetli barış hasretini ve şavaştan nefreti ifade ettiği için neşrini uygun gördük:

«Mecmuanızın geçen sayısının kapağını gördüm de irkildim. O canım İstanbulu, mübarek Sultanahmet camisini, Ayasofya camisini, aklı karalı bulut dumanı kaplamıştı. Sanki yanardağların volkanı gibiydi. Atom bulutuymuş. Belliydi, bir fotoğrafçı hiylesiydi. Ama bana çok kötü tesir etti. Pek kötü şeyler düşündüm. Hep şimdiye kadar bu mel'unun adını duyduktu. Bir de resimlerini görmüştük. Bir defa da sinamasını görmüştüm. Bu sefer yanımızdaydı. Demek ki bizim de kapımızdaydı, hemen çalıyordu. Ben pek cesaretli bir kadın değilimdir, korkak da değilimdir. Hoş çok cesaretli olsamdı da ne yapardım? Bizim Feridun bey, kaynımdır tâ harbin başından beri evi gazetelerle doldurur, mecmualarla doldurur. Alamanların ne zalimlikler ettiklerini, ne vahşetlikler yaptıklarını ondan öğrenmiştim. İlk zamanlar pek umursamazdım. Sonra işin iç yüzünü ben de anladımı da bizim mahallede herkese anlattımdı. Dilimin döndüğü kadar. Coştum da öyle ileri gitmişim ki, mahallede adımı siyasetçiye çıkardılardı bir zamanlar. Sizin gazetenizin kapağını Remziye ablaya da gösterdim. «Hay gözleri çıksın, kim yapmış bunu kız?» dedi. «Mübarek camii şerifleri.» Ben de bildiğim kadar anlattım: Yani bu mecmualar, böyle olsun istemiyorlar, dedim. Barış olsun istiyorlar. Harp olursa böyle oluruz sonra. Allah muhafaza etsin, diyorlar dedim, sakın harp yapmıyalım, diye anlattım, biraz yatıştı da yüreğine su serpildi. Bakın aynen yazıyorum, şöyle dedi; «Onun hem de tıpkı konuşması gibi yazıyorum: «Biz, orta - lık sulf olsun diye gözlüyoruz. Gazetelere var mı harp? Atom mudur, hep o zıkkımı ballandırırlar. Bir şey değil yazık olacak, ümmeti Muhammede de yazık olacak, çoluğu çocuğu da kırdıracaklar. Bombalarla zelzebil edecekler. Sanki çektiklerimiz de yetmemiş de...» Remziye ablanın sözlerini aynen yazdım. Feridun bey de «Remziye ablanın tıpkısını yaz» dedi. «Sakın değiştirmeden yaz» dedi. Remziye abla da hep bugünlerde bana çatıyor. Diyor ki: «Hani dünyada Almandan kötüsü yoktu» diyor. «Onu bir yıksalar ortalık gülistana dönecek diyordun. Alaman yıkıldı gitti, niye rahat durmuyorlar?» diyor. «Şimdi de Amerikalılar tutturmuş, yok benim Rusunan harbim var, tutturmuş. Bunların ben bir gün rahatlığını görmedim. Balkan harbinden bu kadar geçti. Arada gene fakiri fukarayı ezecekler diyor. Gözleri kör olsun inşallah...» Remziye ablanın lâflarını da aynısı gibi yazdım. Atom bombası ilk defa atılınca Keyser hanımların radyosundan dinlemiştik. Bizim komşumuzdur. Japonların nasıl perişan olduğunu, radyoda anlattılar. Birden yüz bin kişinin ölüşü hep gözümün önüne geldi. Elim ayağım yatakta buz kesti. Ne günahları var sanki? Mecmuadaki yazılanları da okudum. Okudukça okudukça da o gün aklıma geldi tekrar. Tekrar fena oldum. Radyo dinlediğimiz gündeki gibi. Bizim şehirlerimize bomba atılırsa ne olur, yazmışsınız. İstanbula. Ankaraya, İzmire filân yazmışsınız. Şimdi düşünüyorum da harp çıkarsa bombayı. bize de atacaklar. Peki ne olur halimiz, bunu baştakiler düşünmüyor mu? Bu mektubu size yazmaktan çok çekindim. Feridun bey de ille de tutturdu, «Bunları yaz» dedi. «Göndereceğim» diye tutturdu. Yanlışlarımın kusuruna da bakmayın, affınızı dilerim. Yani demek istiyorum ki uğraşsın ne yapın yapın memtimizi kurtarın. Atomdan, harpten kurtarın. Ben mahallede herkese söylüyorum. Bir tane de harp isteyeni yok. Şu üç gün içinde 20 kişiye belki de söyledim. Herkes sulh olsun istiyor. Yavrularımızı, kardeşlerimizi, kocalarımızı, analarımızı, babalarımızı, konumuzu komşularımızı bombalarla öldürtmeyin; yaktırmayın. Memedeki çocuklarımızı düşünün; evlerimizi; camilerimizi; dükkânlarımızı yaktırmayın. Yazık ettirmeyin. Hamile kadınlarımızı unutmayın. İhtiyar analarımızı unutmayın. İnsanlar kolaynan mı ortaya konuyor? Bir de bizlere sorun, Annelere sorun. Harbi, atom bombasını kim ister? Bu millet delirdi mi? Şen ve esen kalın.

Temmuz 7 — 1950, Kocamısta Paşa — Bedriye Okçuo

Olaylar karşısında

— Baştarafı 1 incide —

DIŞ POLİTİKA:

NEHRU'NUN TEKLİFİNİ SOVYETLER İYİ KARŞILADILAR, AMERİKA REDDETTİ.

Amerikanın, Korede olmazsa başka bir yerde, mutlaka bir dünya harbi çıkarmağa azmetmiş olduğu, Nehrunun Kore savaşına son verilmesi için yaptığı teklife, Acheson'un kesin olarak red cevabı vermsiyle de belli olmuştur. Eğer Kore işinde elleri temiz ve barış niyeti halis olsaydı, hele Stalinin müsait cevabından sonra, Amerika Kore meselesini oturup konuşmaktan, ve bir uzlaşma zemini aramaktan her halde kaçmazdı gibi geliyor bize.

MISIR YARDIM İSTEMİYOR

4 üncü nokta kanaliyle Mısır'a yapılmak istenen Amerikan yardımını Mısır Hükûmeti «Ülkenin bağımsızlığına halel getireceği» mülâhazasiyle reddetmiştir. Bu haber bizde Amerikan yardımını sadece yeter görmedikleri için tenkit edenlere bir ibret dersi olur mu acaba?

10 MILYONLUK TAHSISATTAN TÜRKİYENİN KORE SAVAŞLARINA FİİLEN KATILMASINA KADAR...

Zehirli bir örümcek gibi Amerika harp ağlarını örmektedir. Tahrikler harp plânları; harp plânları harp tahsisatlarını; harp tahsisatları da yeni tahrikleri kovalayıp durupor. Daha dün, denecek kadar, yakın bir tarihte, yani Temmuzun 19 unda Truman kongreden 10 milyar dolarlık yeni tahsisatla, bir takım ekonomik yetkiler ve kısmî seferberlik yapılmasını istemişti. Aradan 15 gün geçmemişti ki, New—York kaynaklı ajanlar bütün hür (!) milletlerin kısmî seferberliğe doğru gideceklerini haber veriyorlar. Birleşik Amerikanın, Londrada toplanacak olan Atlantik Paktı üye devlet leri temsilcilerinden, dünyanın bu bölgesinde askerî istihsal kaynaklarının süratle artırılmasını istiyeceği bildiriliyor. Bu, Alman ağır endüstrisinin harp istihsaline başlıyacağı manasına gelir. Amerikan ekonomisi daha şimdiden barış rejiminden harp rejimine geçmeye başlamış tır: Truman kongreye yolladığı son mesajda, fiatlarda anî yük..eler olduğu takdirde fiat ..olü ve istihlâkin tahdidi ..lağan üstü tedbirleri der..bik edeceğini açıklamış..., yandan Amerikanın ba..lanında harp endüstrisini ..fa olarak harekete geçirdi ..er veriliyor. Harp hazır..a hız verildiği aşikârdır. ..ikan Akdeniz filosu tak..lmiştir. İngiliz donanmasiyle müşterek manevralar yapılıyor. Ve 9 parça Amerikan harp gemisi İstanbul limanında bulunacakları bir sırada Türk donanmasının Karadeniz de manevraya çıkacağı ve bu manevrada Amerikalı uzmanların da hazır bulunatakları bildiriliyor.

Tito, Yugoslavyada gizli seferberlik yapıyor; İran şahı, 1921 tarihli Sovyet — İran andlaşmasının bir maddesini, nedense tam şu aralık hatırlıyarak, Sovyetlere kafa tutuyor. İkinci dünya harbinde Belçikayı Almanlara teslim eden ve Dünkerk faciasının başlıca müsebbiblerinden sayılan kral **Leopold**, Belçika halkının karşı koymasına rağmen tekrar tahta çıkarılıyor. Ve atom enerjisi komisyonu başkanı senatör Mac Mahon, Amerikanın Hidrojen bombası yapmağa karar verdiğini ve bu canavar silâhının pek yakında tecrübeleri yapılacağını açıklıyor.

SENATÖR CAIN'NIN ZİYARETİ VE TÜRKİYENİN KOREYE 4500 KİŞİLİK BİR KUVVET YOLLAMAYA KARAR VERMESİ...

Amerikanın sayılı harp kışkırtıcılarından ve Ayan meclisi silâhli kuvvetler komisyonu üyelerin den olan senatör Cain, sırtında askerî üniforma olduğu halde ansızın uçakla Ankaraya geldi. Dışişleri bakanımız bay Fuad Köprülü'yle gizli bir konuşma yaptı ve arkasından Ankara radyosunda Türkçesi okunan uzun bir demeçte bulundu. Sözü senatörün bu demecine getirmeden şunu kaydetmek isteriz ki, garip bir tesadüfle, Türkiyenin Kore savaşlarına fiilen katılmak kararını vermesi, senatörün dışişleri bakanımızla yaptığı gizli görüşmeyi takip etmiştir. Birleşmiş Milletlerin başvurduğu 52 üye devletten ancak dördü Kore savaşlarına fiilen katılmayı göze almış ve bunlardan da yalnız Amerika kara kuvvetleriyle savaşa girmişken, Demokrat Parti hükûmetinin 4500 kişilik bir silâhlı kuvvetle savaşa katılmak kararı almış olması, Türkiyeyi, sonu karanlık macerala ra sürükleyecek mahiyatte bir harekettir. Anlaşılıyor ki, Marşallaştırdığı öteki hükûmetler üzerinde bu hususta müessir olamıyan, ve Koreye kuvvet göndermediklerinden acı acı şikâyet eden Amerika, ağır basmış, konseyin teklifine önce ihtiyatlı bir cevap vermiş olan D.P. hükûmetine savaşa katılmak kararını verdirmiştir. Senatör Cain'in demecine gelince; Amerikalı senatör Türk milletini, savaş kabiliyetini ve cesaretini uzun uzun öğdükten sonra, Türkiyenin Kore savaşlarına katılmasının askerî ve politik önemi üzerinde durmuş ve Atlantik Paktına alınmamız için çalışmayı vaad etmiştir. Senatörün bu vaadi, hükûmeti ne derecye kadar tatmin etmiştir, tabiî bilemeyiz. Sadece bildiğimiz şudur ki, Atlantik paktına eğer Türkiye alınırsa, bu sadece Amerikanın Atlantik paktının bellibaşlı üyelerini yani, İngiltereyle Fransayı üçüncü dünya harbine sürüklemek için dünyanın bu bölgesini, yani Türkiyeyi kavga çıkarmıya en elverişli yer olarak seçtiğine delâlet eder. Böyle bir macerada Türk milletinin payına ölümden başka hiç bir şey düşmiyecegi ise, meydandadır.

Türk Barışseverler Cemiyetinin B. M. M. Başkanlığına çektiği Telgraf

TÜRKİYE BÜYÜK MILLET MECLISI BAŞKANLIGI YÜKSEK MAKAMINA

ANKARA

Bakanlar kurulu halk efkârının heyecan ve teessürünü mucip olan bir şekilde ve Amerikan senatörü Mr. Cain'ın devlet erkanıarıyle temaslarından hemen sonra Kore'ye 4500 kişilik bir silâhlı kuvvet gönderme kararını vermiş bulunuyor. Hükumetçe her ne kadar bu kararın Birleşmiş Milletlere karşı girişilen taahhütleri yerine getirmek üzere verildiği ifade edilmişse de, bu kararın verilişi hem Türk Anayasasına hem de Birleşmiş Milletler Anayasasına aykırıdır. Zira Birlşmiş Milletler Anayasasının 43. cü maddesi bu kuruluş dahil olan memleketlerin herhangi bir ihtilâfa silahlı olarak mudahleleri için önceden bazı hususi anlaşmaların mevcudiyetini şart koşmuştur. Oysaki, Türk milletiyle Birleşmiş Milletler arasında bu hususta herhangi bir hususi anlaşma mevcut değildir. Bundan maada, yine Birlemiş Milletler anayasasının adı geçen maddesi gereğince bu hususî anlaşmaların, imzalayan devletler tarafından, her birinin anayasanın usulleri gereğince tasdik edilmesi lazım gelmektedir. Görülüyor ki, hükûmet silâhlı kuvvetler göndermek şoyle dursun, bu hususta yapacağı her hangi bir anlaşmayı dahi Türkiye Büyük Millet Meclisinin tastikinden geçirmek mecburiyetindedir.

Türkiye hükûmeti Kore'ye kara askeri göndermek karariyle, açıkça belirtilmemiş olmakla beraber bir harp ilânı kararı vermiştir. Halbuki Türk anayasası gereğince harp ilânı etmek yetkisi münhasıran Türkiye Büyük Millet Meclisine ait bulunduğundan, hükûmet memleketin istikbali ve güvenliği bakımından fevkalade tehlikeli olan bu kararı vermekle selâhiyetlerinin hududunu tecavüz etmiş, anayasa hükümlrine riayet etmemiş bulunmktadır.

Türk Barışseverler Cemiyeti, bütün barışçı Türk halkının şu andaki en samimi hissine tercüman olduğu kanaatiyle Türkiye'nin Koredeki silahlı ihtilâfa bu şekilde fiilen iştirak edecek yerde, Hindistan hükûmetinin yaptığı barış yolunda yapılacak teşebbüslerle bu harbin durdurulmasına ve dünya barışının tehlikeden kurtarılmasına çalışmasını diler. Cemiyetimiz, yüksek makamınızın, hükûmetin millî menfaatlerimize. Birleşmiş Milletler Ana yasasına aykırı olan kararını bir an önce iptal etmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisini fevkalâde toplantıya davet edeceği ümit ve temennisiyle derin saygılarımı arz ve takdim eder

Başkan	**Genel Sekreter**
Dr. Behice Boran	**Adnan Cemgil**

BARIŞ

BARIŞ
Sahibi ve Neşriyatı fiilen idare eden:
Rifat PELVAN
Fiatı: 25 Kuruştur.
Abone şartları: Yıllığı 500
Altı aylığı 250 kuruş
İdare yeri: Ankara caddesi İzzettin Han No: 49
Posta Kutusu: 54 — Aksaray - İst.
Dizgi ve Baskı: **Osmanbey Matbaası**

YIL : 1 SAYI : 8 *POLITIKA FİKİR SANAT* 1 Ağustos 1950

Susun Allahın sesini dinleyelim!

— **Baştarafı 9 uncuda** —

çeyrek saat ya geçti, ya geçmediydi ki, dışarıdan bir tıkırtı duyuldu. Hristo, kulak kabarttı. Tıkırtı tekrar duyuldu. Muhtar baltayı alıp kapıya yaklaştı.

— Kim o?.

— Benim, ben... açıver.

Muhtarın, kapının sürmesini çekmesiyle, önüne inleyen bir insanın yığılıvermesi bir oldu.

— Vangelia ışığı, çabuk. Bir yaralı var!!

Karısı kandili getirene kadar Hristo yaralıyı odaya aldı ve kapıyı yeniden sürmeledi. Yaralı, bir eliyle kalbinin üzerine bastırıyor, öbür elinde de mukavvadan yapılmış bir huni tutuyordu. Bu huni, iç mukavemet te megafon yerine kullanılan hunilerden biriydi. Kandil gelir gelmez Hristo'nun ağzından bir hayret nidası yükseldi. Kucağında yatan yaralı köyün öğretmeni idi.

— Öğretmen, sana ne oldu? Seni kim vurdu? Nasıl geldi bu felâket başına?

— Yavaş konuş, bir kimse duymasın!.

— Vangelia, çabuk sıcak su getir, bez bul, yarasını temizleyelim!.

— Boşuna zahmet muhtar... Bir kaç dakikalık ömrüm kaldı. Yalnız biraz konyak varsa... Bazı şeyler söylemek istiyorum... söyliyebilirsem eğer... Köyün en yiğit erkeği olduğunu biliyorum. Namuslu ve vatansever bir vatandaşsın. Ben kurtuluş savaşına canımı vermek üzereyim. Sen benim yerimi alacaksın. Çoktandır sana gelmek istiyordum ama, hiç peşimden ayrılmıyorlardı. Beni dinle Hristo. Yarın sabah, casusları alıp götürecek adamları göndermesi için, Kaptana haber veremedim.

— Demek O sendin ha?. Allah sendin?!!

— Hiç bir zaman böyle bir şey olduğumu söylemedim Hristo. Ben Savaş'ımızı temsil ediyorum. Ama, Allah bizimle beraber. Müttefik ve hamimiz.

Öğretmenin sesi gittikçe daha kısık çıkıyordu.

— Devam et, söyle. Ne yapmam lâzım. Nereye gideceğim? Nasıl?

Hristo Öğretmene bir yudum Konyak daha içirdi.

Dağa... üç saatlik bir yol... Bizimkileri Çakal ininde bulacaksın. Hemen yola koyul. «Dur!» derlerse «Andruço» parolasını verirsin. Kaptana olanı biteni anlat. Benim yerimi almak istediğini de söylemeyi unutma...

O an öğretmenin boğazından yeni bir kan dalgası fışkırdı.

«Sevasti kadının oğlu Foti köyün casusu. Beni de o vurdu. Daha çok zararı dokunmadan hemen, derhal şimdi ölmesi gerek...»

İkinci bir kan dalgası öğretmein ağzından boşaldı. Öğretmen bir daha konuşamadı.

Hristo kasketini çıkardı. Elini öğretmenin göğsüne koydu.

Alçak bir sesle:

«Yemin ederim ki...» diye başladı. Fakat andı yarıda bırakıp öbür odada su ısıtan karısına seslendi:

«Vengelia, hiç bir şey görmedin, hiç bir şey duymadın, hiç bir şeyden haberin yok, anladın mı? Al şu huniyi de ambara sakla. Ha şöyle, cesur ol bakalım. Sabah eve dönmüş olurum. Şimdi, buluver bana şu baltayı.»

«Baltayı da ne yapacaksın?»

Kısa kes. Çürük bir kütüğü temizlemeye gidiyorum.

Bütün köy kurşun gibi bir uykuya dalmıştı. Köyün karla örtülü yolunda köyün yeni «Öğretmeni tek başına ilerliyordu. Bu öğretmen kalemin nasıl tutulacağını belki bilmiyordu. Bilmiyordu ama, vatanın şeref bayrağının nasıl tutulacağını biliyordu.

Tercüme Eden
ALİ BALKANLI

MASKELENMİŞ MEDENİYET DÜŞMANLIĞI

İkiyüz Milyon İnsan Stokholm çağrısını imzaladı

Dünya barış taraftarlarının Stokholmde karar altına aldıkları, atom silâhının yasak edilmesi ve bunu ilk kullananın cezalandırılmasına dair olan tarihi Barış Çağrısını bugüne kadar yeryüzündeki çeşitli renk, dil ve siyasi anlayıştaki 200 milyondan fazla insan imzalamıştır.

Polonyadan 17,000,000, ...manyadan 10,000,000, İt... 8,000,000, Fransadan 10... Çekoslovakyadan 10,00... den 27,000,000, Sovyetler ...ğinden 56 milyon ... ve ...za toplanmıştır.

İmza kampanyası gür... çe gelişmektedir.

...m - ...man'a ...eniş ö... ...tanın - ...m silâ... geçi...